

কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ

কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ দ্বাৰা নিৰ্দ্ধাৰিত অসমীয়া বিভাগৰ ষষ্ঠ ষান্মাসিক (সন্মান) ৰ ASM – HE – 6056 প্ৰকল্প কৰিব দিয়া হৈছে। সেই কাৰণে গোৱালপৰীয়া সাংস্কৃতি শীৰ্ষক এখন প্ৰকল্প প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। এই প্ৰকল্পটো প্ৰস্তুত কৰোঁতে অসমীয়া বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপিকা মইনামনি দেৱী বাইদেউ, অধ্যাপক ইকবাল হুছেন ছাৰৰ লগতে অধ্যাপিকা ড° সীমা ভূঞা বাইদেউ আৰু সুভাসিনি বাইদেউলৈ অশেষ কৃতজ্ঞতা কৰিছে তেখেতে সকলৰ সহায় সহযোগ আৰু উপদেশ অবিহনে এই ক্ষেত্ৰত আমি আগবাঢ়িব নোৱাৰিলো হেতেন

মহাবিদ্যালয়ৰ গ্ৰন্থাগাৰৰ সকলো বিষয়া কৰ্মচাৰিয়েও আমাক যথেষ্ট সহায় কৰাৰ বাবে তেখেত সকলৰ ওপৰত আমি কৃতজ্ঞতা।

কম্পিউটাৰৰ জৰিতে প্ৰকল্পটো সজাই পৰাই তুলাৰ বাবে তেখেত সকলোক ধন্যবাদ জনালো।

অৱশেষত, এই ক্ষেত্ৰত সহায় সহযোগ আগবঢ়োৱা সকলোকে ধন্যবাদ যাচিলোঁ।

নামঃ অম্বিকা মণ্ডল

এডমিট নং – UA – 211 – 310 – 0085

সূচীপত্ৰ

অধ্যায় –	পৃষ্ঠা
প্ৰথম ১.০০ গোৱালপৰীয়া জিলা – ইয়াৰ ভৌগোলিক ইতিহাস	১ - ৭
দ্বিতীয় ২.০০ গোৱালপৰীয়া লোক জীৱন আৰু সংস্কৃতি বিকাশ ।	৮ - ১২
২.০১ গোৱালপৰীয়া লোক সকলৰ জন্ম , মৃত্যু আৰু বিবাহ পদ্ধতি ।	
তৃতীয় ৩.০০ গোৱালপৰীয়া লোক সকলৰ উৎসৱ পাৰ্বন ।	১৩ - ১৭
৩.০১ গোৱালপৰীয়া লোক সকলৰ সাজ পোছাক আৰু আ- অলংকাৰ ।	
৩.০২ গোৱালপৰীয়া অঞ্চলৰ কৃষি কৰ্ম আৰু শিল্প কলা ।	
চতুৰ্থ ৪.০০ গোৱালপৰীয়া লোক সকলৰ খাদ্য প্ৰণালী ।	১৮ - ১৯
৪.০১ গোৱালপৰীয়া সাংস্কৃতিৰ সংৰক্ষণ	
পঞ্চম ৫.০০ সামৰণি -	২০
৬.০০ গ্ৰন্থ পঞ্জী -	২১
৭.০০ সম্ভাৱ্য প্ৰশ্নসমূহ -	২২
৮.০০ আলোকচিত্ৰ -	২৩ - ২৪

প্ৰথম অধ্যায়ঃ -

গোৱালপৰা জিলাঃ এটি ভৌগোলিক ইতিহাস ।

গোৱালপৰীয়া জিলা বুলিলে অবিভক্ত গোৱালপাৰাৰ জিলাখনকে বুজোৱা হয় । ই অসমৰ পশ্চিম প্ৰান্তীয় জিলা । ইয়াৰ উত্তৰে ভূটাৰ পাহাৰ , পূৱে কামৰূপ জিলা , দক্ষিণে গৰো পাহাৰ আৰু পশ্চিমে , পশ্চিমবঙ্গ আৰু বাংলাদেশ । ই ২৫.২৫ আৰু ২৬.৫৪ । উত্তৰ অক্ষাংশ আৰু ৮৯.৪২ আৰু ৯০.০৬ পূৱ দ্ৰাঘিমাংশৰ মাজত অৱস্থিত ।

প্ৰাক ঐতিহাসিক কালত এই জিলা প্ৰাকজ্যোতিষ ৰাজ্যৰ অন্তৰ্ভুক্ত আছিল । পৰবৰ্তী সময় প্ৰাকজ্যোতিষ ৰাজ্যৰ নাম কামৰূপ আছিল । এই কামৰূপক এসময় আল – বেকৰীয়ে কামৰূপ আৰু মিনহাজে কামৰূপ কয় । তাৰিখে ফিৰিস্তা , আকবৰ নামা , তোজকে – জাহাঙ্গীৰ আদিত কোচ নাম পোৱা যায় । আইন – ই আকবৰী আৰু বাহৰিস্তান – ই – গায়েবিত কোচ – কমতা আৰু কামৰূপ নামেতে দখন দেশৰ নাম পোৱা যায় । বাদশা বাহনাম আৰু চাহজাহান নামাত হাজো বুলি জনা যায় । আনহাতে কলিকা পুৰান মতে কামৰূপ ৰাজ্যৰ পূবসকলে কিৰাত আৰু পশ্চিমসকলে যবন ৰাজ্য আছিল । ইয়াত মোঙ্গলীয় লোকক কিৰাত আৰু ইছলাম ধৰ্মাৱলম্বী লোকক যবন বোলা হয় । যোগি নীতন্থ মতে ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকা , ভোটান , ৰংপুৰ , কোচ বিহাৰ , মৈমনসিং আৰু গাৰোপাহাৰ কামৰূপ ৰাজ্যৰ ভিতৰত আছিল । ই চাৰিটা পীঠত বিভক্ত ১) কামপীঠ (ককতোৱাৰ পৰা সোনকোষ লৈকে) ২) ৰত্নপীঠ (সোন কোষৰ পৰা ৰূপী নৈ লৈকে) ৩) সুবৰ্ণ পীঠ (ৰূপীহীৰ পৰা ভৰলী নৈ লৈকে) আৰু ৪) সোমাৰ পীঠ (ভৰলীৰ পৰা দিক্ৰং নৈ লৈকে ।

১১ শ শতাব্দীৰ আৰম্ভণীত কামৰূপৰ ৰজা আছিল ব্ৰহ্মপাল বা ৰত্নপাল । এওঁৰ ৰাজত্ব কালত গোৱাপাৰা আৰু ৰংপুৰ জিলাত ঘোষ বংশৰ এজন কৰতলীয়া ৰজা আছিল । এওঁ ধুৱত ঘোষৰ নীতি আৰ্থাৎ বাল ঘোষৰ পুত্ৰ ধবল ঘোষ । এওঁৰ ৰাজধানী আছিল মণিকাচৰ থানাৰ অন্তৰ্গত কলাপানীত । শ্ৰী ঘন ৰামৰ ধৰ্ম মঙ্গল মতে ধবল ঘোষৰ ৰাজ্যৰ নাম আছিল । কাঙ্গৰ । তেওঁ কাঙ্গৰ নামৰ এটা দুৰ্গ নিৰ্মা কৰিছিল । ইশ্বল ঘোষ নামেৰে তেওঁৰ এজাৰ পুত্ৰ আছিল তেওঁ অগ্নিৰ জয়ী আছিল । ৰাজপাটত উঠাৰ সময়ত মহামণ্ডলিক উপাধি গ্ৰহণ কৰে । ১২ জন মহন্ত ৰজাৰ ওপৰত যিজনে শাসন কৰে তাক মহা মণ্ডলিক কোৱা হৈছিল ।

এওঁৰ ৰাজধানী আছিল ভৈৰৱ চূড়া পাহাৰৰ নামনি ভাগত। চম্পাৱতী নৈৰ পূৱফালে ভৈৰৱ চূড়া পাহাৰ দক্ষিণ লৈ আগবাঢ়ি ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ মাজ লৈ সোমাই ইশ্বৰ ৰাৰী পাইছে। তাত ইশ্বৰ ঘোষৰ কোঠ আছিল। ইশ্বৰ ঘোষৰ নামৰ পৰাই ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ মাজত পাহাৰ খনি ইশ্বৰৰ বাৰী হয়। এক তাম্ৰ লিপি মতে ইশ্বৰ ঘোষৰ নিৰ্বৌক শৰ্মা নামৰ এজন গুৰু কৰিছিল। অৰ্থাৎ তেওঁক গ্যাল্লিটিপ্যক বিষয়ৰ দিগ্বসতিকা গাঁৱৰ ভূমি দান কৰিছিল। এই দিগ্বসতিকা গাওঁ হল দিগ্বাৰ চিধা গাওঁ। গ্যাল্লিটিপ্যক মানে গোৱাল থকা গাওঁ। গোৱাললোক বাস কৰা গাৱক গোৱালটুলি বোলা হয়। গোৱালপাৰা জিলাৰ গোৱাল পাৰা চহৰত আজিও এই গাওঁ আছে। সেয়ে এই গ্যাল্লিটিপ্যক শব্দৰ পৰাই গোৱাল পাৰা নাম হোৱাটো সম্ভৱ হৈছে।

চেকুৰ শব্দৰ পৰা চেকৰী হৈছে। অসমৰ পূৱ অঞ্চলৰ লোকে গোৱালপাৰা আৰু কামৰূপ এলেকাক ঢেকেৰী অঞ্চল বোলে। মোগলৰ সময়ত যেতিয়া পৰগনা ভাগ কৰে তেতিয়া গোৱালপাৰা জিলা এলেকা ক চৰকাৰ চেকেৰী নাম দিয়ে। চৰকাৰ আৰু পৰগনা ভাগ কৰা নিয়মটো চেবাইচাহৰ পৰা অসম মুলুকলৈ আহে। সম্ৰাট আকবৰে টোভোৰমহল হতুৱাই সমগ্ৰ সাম্ৰাজ্যখনক ১৫ টা চুবাত ভাগ কৰে আৰু প্ৰতিটো চুবাক কিছুমান চৰকাৰ আৰু প্ৰতিখন চৰকাৰক কেতবোৰ পৰগনাৰ ভাগ কৰে। কোচ – হাজো মোগলৰ হাটলৈ যোৱাৰ প্ৰখ্যাৰ আমিন মেখ ইব্ৰাহিম ক্ৰোড়িয়ে কোচ – হাজাকে ৪ টা চৰকাৰ দক্ষিণকুল আৰু চৰকাৰ বংগাল ভূমি। চৰকাৰে চেকেৰীয়ে বহুলাংশে অবিভক্ত গোৱালপাৰা যদিও চৰকাৰ দক্ষিণকুলে দক্ষিণ পাৰক সামৰি লয়। চৰকাৰ চেকেৰী ৯টা পৰগনাৰ বিভক্ত আছিল ১) খটাঘাট ২) গুমা ৩) পৰ্বত জোৱাৰ ৪) কসবে ধুবুৰী ৫) জৰিমা ৬) তাৰিয়া ৭) ঘুৰলা ৮) কসবে ঘিলা ৯) চাপৰ। এই পৰগান কেইটা ব্ৰহ্ম পুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰৰ। চৰকাৰ দক্ষিণ কুলত ফেচপাৰা , কালু মালুপাৰা , কড়াইবাৰী , পূষা , গাৰৌ মহাল , গড়কাটি হব ১০ টা গৰগণা।

গোৱালপাৰা জিলাৰ পুৰণি ভৌগোলিক চাৰি সীমাৰ বুৰঞ্জী সঠিককৈ পাব পৰা নাযায়। ১৮২২ খৃষ্টাব্দলৈ ই বিভিন্ন সময় বিভিন্ন ৰাজ্যৰ লগত চামিল হৈ আছিল। সমান শতিকাৰ ভাস্কৰ বৰ্মাৰ ৰাজত্ব কালত অসমৰ চাৰি সীমাৰ ভিতৰতে আছিল। গোৱালপাৰা জিলাও এই ৰাজ্যৰ অন্তৰ্ভুক্ত হৈছিল। মিৰ্জা নাহানৰ বাহৰিস্তান - ই - গায়েৰী মৰে কোচবিহাৰৰ ৰজা লক্ষী নাৰায়নে সোনকোষ নদীৰ পশ্চিমাংশৰ ৰাজত্ব কৰিছিল।

হৰ্ষ চৰিতৰ বৰ্ণনা মতে সুস্থিতা বৰ্মণৰ দ্বিতীয় পুত্ৰ ভাস্কৰ বৰ্ণন পিতাৰ উত্তৰাধিকাৰী সূত্ৰে প্ৰাকজ্যোতিষপুৰৰ ৰাজত্ব কৰিছিল। এওঁৰ একাধিক্ৰমে ২১ জন ৰজাই ৰাজত্ব কৰে। পিছত ৯৮৫ খৃষ্টাব্দত পাল ৰজাই ৰাজত্ব কৰে। শেষৰ জন ৰজা জয়পাল ১১২৫ খৃষ্টাব্দলৈ ৰাজত্ব কৰে।

টিঙ্গ দেৱ পূৱ দিশৰ শাসনকৰ্তা আছিল পণ্ডিত বিদ্যাবিনদৰ মতে টিঙ্গদেৱ ৰাজ্য ডাঙৰ আছিল বাবে তেওঁক নৃপতি বা নৰেশ্বৰ বোলা হৈছিল। পৰবৰ্তী সময়ত এওঁৰ ৰাজ্যক কামটা কোৱা হয়। ৰংপুৰ গুৱাৰ একাংশ আৰু কোচবিচাৰৰ কৰতোৱাৰ পূৱলৈ কমচাৰ অন্তৰ্ভুক্ত আছিল। ১২৫০ খৃষ্টাব্দলৈ বৈদ্যদেৱ, পৃথু আৰু সন্ধিয়া পালবংশৰ পিচত প্ৰাচীন কামৰূপত ৰাজত্ব কৰে। ঐতিহাসিক মিল হাজৰ মতে বৈদ্যদেৱৰ পিছত কামৰূপৰ ৰায় উপাধি ৰ ৰজা এজন ৰাজত্ব কৰিছিল তেওঁ বহু বছৰ ৰাজত্ব কৰিছিল।

১১৪৩ খৃঃত গৌড়ৰ ৰজা বিজয় সেন কামৰূপ ৰজা বৈদ্যদেৱক আক্ৰমণ কৰি পৰাস্ত কৰে। বিজয় সেন ১১৪৩ চনৰ পৰা ১১৫৯ চনকৈ গোৱালপাৰা আৰু কামৰূপৰ উত্তৰ পাৰ শাসনলৈ কৰে। পিছত ১১৮৫ চনৰ পৰা ১১৯৪ চনলৈ বল্লভ দেৱে গোৱালপাৰা জিলা শাসন কৰে। বল্লভ দেৱক গৌড়ৰ ৰজা জয়পালৰ পৰিণতি পৃথুৱে ১১৯৪ খৃঃত পৰাস্ত কৰি গোৱালপাৰা জিলাৰ উত্তৰ পাৰ, কামৰূপ, দৰং আৰু নগাৰ লৈকে সীমা বঢ়ায়। পৃথুৰে সময়ত ১২০৫ খৃঃত বিহাৰৰ নবাব ইখতিয়াৰ উদ্দিন মহাম্মদ বিন বখতিয়াৰ খিলজিয়ে কামৰূপ আক্ৰমণ কৰে অলিয়েচ নামৰ ইছলাম ধৰ্মত নৱদীক্ষিত মেচ ৰজাই তেওঁক বাট দেখুৱায় লৈ আহে। বখতিয়াৰ খিলজি ৰঙা মাটিত অৱস্থান কৰি আক্ৰমণ প্ৰস্তুতি চলায়। পৃথুৱে তেওঁক পৰাভূত কৰি ৰাজ্য শাসন কৰি থাকে। অবা কং - ই নাজিৰীৰ মতে ১২২৭ খৃঃত চুলতান গিয়াছ উদ্দিন ইৰাজ কামৰূপ আক্ৰমণ কৰি পৃথুৰ হাতত পৰাস্ত হয়। ১২২৮ খৃঃত নাচিবুদ্দিনৰ হাতত ২ পৰাজিত হৈ আত্মহত্যা কৰে। পিছত সন্ধা ৰজা হয় আৰু ১২৫০ চনলৈ ৰাজ্য শাসন কৰে। সন্ধাই মুছলমান আক্ৰমণকাৰী তুঘ্লক কৰি প্ৰতাপধ্বজ নাম লৈ ৰাজপটত উঠে। আহোম ৰাজ চুখাংফাৰ আক্ৰমণৰ পৰা পাবৰ বাবে তেওঁ কাম কৰে। প্ৰতাপধ্বজৰ মৃত্যুৰ পিছত ধৰ্ম নাৰায়ন ৰ পিছত প্ৰতাপধ্বজৰ পুত্ৰ দুৰ্লভনাৰায়ন কমতাৰ অধিপতি হয়। তেওঁ কামতেশ্বৰ উপাধি লয়। তেওঁ মততে জিলালৈকে ৰাজ্য বিস্তাৰ কৰে। ১৩৫০ খৃঃত তেওঁৰ মৃত্যু হয়। এওঁৰ পিছত ক্ৰমে ইন্দ্ৰনাৰায়ণ, শসাক, গজাখক, শুক্ৰাধ ৰজা হয়।

মগাকৰ পিছত ১৪৪০ চনত সেন বংশীয় ৰজা নীলধ্বজ কমতা ৰাজ্য দখল কৰে। সূৰ্যকুমাৰ ভূঞাৰ মতে গোৱালাপাৰা আৰু কামৰূপ জিলাৰ দক্ষিণ পাৰত নীলাম্বৰ ৰাজ্য বিস্তৃত আছিল। পিছত চক্ৰ ধ্বজ আৰু তাৰ পিছত নীলাম্বৰ ৰজা হয়। ১৪৯৪ খৃঃত গৌড়ৰ চুলতান আলাউদ্দিন হুছেইন ছাহ কমতাপুৰ আক্ৰমণ কৰি দখল কৰে। বুৰঞ্জীবিদ চিহাবুদ্দিন আলিছে ফতিহা – ই – ইব্রিয়াত বৰ্ণনা কৰা মতে তেওঁ সৈন্য আহি ৰঙা মাটিত অস্থায়ী ৰাজধানী পৰি যুদ্ধৰ প্ৰস্তুতি চলাইছিল। তেওঁ পানবাৰীত যোগল কৰে কাৰ্যৰে খচিত মচজিদ নিৰ্মান কৰে।

কমতা ৰাজ্য পতনৰ পিছত ভূঞা সকলৰ আধিপত্য বাঢ়ে যদিও পাঠান সকলে এই ভূমিত খণ্ড অধিকাৰ কৰি লয়। পৰৱৰ্তী সময়ৰ পাঠান সকলৰো পতন হয়। আনহাতে ভূঞা সকলো ছত্ৰভংগ হয়। সেই সময়ত উত্তৰ কুলত কোচৰাজ্যৰ সৃষ্টি হয়। দৰং ৰাজবংশাবালী মতে পানবাৰ, ভেদেনা, আবৰ, গুৱাবৰ ফেদফেদা, বৰিহনা, কঠীয়া বৈহাগ, সেঘা, গড়কাটা জগাই, ভোমোৰা এই বাৰজন ফচ সামন্তই গল লগাই হাৰিয়া মণ্ডলক ৰজা পাতে। কালক্ৰমৰ এই হাৰিয়া মণ্ডলৰ ৰাজ্যৰ সীমা হয় – দক্ষিণত ব্ৰহ্মপুত্ৰ। তেওঁৰ পুত্ৰ বিশু ওৰফে বিশ্ব সিংহই ভূঞা সকলৰ পৰাস্ত কৰে আৰু ১৫১৫ খৃঃত ৰজা হয়। পিছত কোচবিহাৰৰ উত্তৰ হিঙ্গলাবাসলৈ ৰাজ্যৰ ৰাজধানী স্থানান্তৰিত কৰে। তেওঁৰ ১৯ গৰাকী মহিষীৰ ভিতৰত হেম প্ৰভা আৰু পদ্মাৱতী নামেৰে দুগৰাকী মহিষী আছিল দুয়োগৰাকীৰ গৰ্ভত ক্ৰমে মল্লদেৱ আৰু শুক্লধ্বজ জনম গ্ৰহণ কৰে। বিশ্বসিংহৰ আৰু ১৬ জন পুত্ৰ আছিল।

১৬১৩ খৃঃত পৰীক্ষিতৰ পতন হয়। তেতিয়াৰ পৰা ১৬৬২ খৃঃলৈ ৰাজ্যখনত যুদ্ধ বিগ্ৰহ আৰু অৰাজকতাই দেখা দিয়ে। ঢাকাৰ নবাবে পৰীক্ষিতত পুতেক চন্দ্ৰ নাৰায়ন ওৰফে বিজিত নাৰায়নক সৌকোষণ পৰা মানাইলে বিস্তৃত অঞ্চলত ৰজা পাতে। কথিত আছে এই বিজিত নাৰায়নৰ নামৰ পৰাই তেওঁৰ ৰাজ্যৰ নাম হয় বিজতী। তেওঁ বৰ্তমান অভয়াপুৰী নগৰৰ পূৱত ডুমুৰীয়াত ৰাজধানী পাতে। ড শান্তানু বৰ্ণগৰ বৰ্ণনা মতে কোচ ৰাজ্য তিনিভাগত বিভক্ত হয় দৰং পৰিয়ালৰ দ্বাৰা শাসিত পূৱ অংশ পশ্চিম অংশ যত নৰানায়নৰ বংশীধৰ ৰাজত্ব কৰে আৰু মধ্য অংশ যত মানাহ আৰু সোন কোষৰ মাজৰ অংশ বিজনী ৰজাৰ অধীনয়। ১৬৩২ খৃঃত প্ৰাণনাৰায়ন কোচ বিহাৰৰ ৰজা হয়। তেনে সময়ত চন্দ্ৰ নাৰায়নে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দক্ষিণ কুলত কড়াইবাৰী দখল কৰে। চন্দ্ৰ নাৰায়ন ঢাকাৰ চুবেদাৰৰ সৈন্য বাহিবাৰী হাতৰ নিহত হয়।

চন্দ্ৰন বোয়নৰ পিছত তেওঁৰ পুতেক জয়নাৰায়ণ বিজনী ৰাজ্যৰ ৰজা হয়। প্ৰাণ নাৰায়নে জয় নাৰায়ন পৰা ৰাজ্য কাঢ়ি লয়। জয় নাৰায়নক আহোমৰ আশ্ৰেয় বিচাৰে। আহোম প্ৰাণ নাৰায়ক পৰাস্ত কৰে আৰু জয় নাৰায়নক ১৬৫৯ খৃঃত ঘিলা বিজয় পুৰত ৰাজধানী পাতি ৰাজ্য চলাবলৈ নিৰ্দেশ দিয়ে।

১৬৫৮ চনৰ পৰা ১৬৬১ চনলৈ ৩ বছৰৰ বাবে গোৱালপাৰা আহোমৰ তলতীয়া হয়। আৰু দ্বিতীয় বাৰৰ কাৰণে ১৬৬২ চনত মোগলৰ হাতলৈ গুচি যায়। ১৬৩৭ চনত প্ৰথমবাৰ মোগলে গোৱালপাৰা দখল কৰে। ৰঙা মাটিত থকা ৰাজধানীৰ পৰা মোগলে শাসন কাৰ্য চলায়। মোগলে ১০৪ কৰে বছৰ শাসন কৰাৰ পিছত ১৭৬৫ খৃঃত গোৱালপাৰা ইংৰাজী হাতলৈ গুচি যায়। মোগল শাসনৰ পৰাই গোৱালপাৰাৰ জমিদাৰী প্ৰথা প্ৰৱৰ্তন হয়। ইংৰাজৰ হাতৰ আযোধ্যা আৰু বংগৰ নবাব পৰাস্ত হয়। সিপিনে দিল্লীৰ বাদচাহ দ্বিতীয় চাহ আলমকো ইংৰাজে পৰাস্ত কৰে। শেষত চক্ৰি মতে বাদচাহে ইংৰাজ কোম্পানীক বছৰি পৰিশোধ কৰিব লগীয়া ২৬ লাখ টকা পৰিশোধ কৰিব নোৱাৰাৰ বিনিময়ত ১৭৬৫ চনত বংগ বিহাৰ, অৰু উৰিষা হেৰুৱায়। সেই সূত্ৰে গোৱালপাৰাও ইংৰাজৰ অধীনলৈ যায় লগতে ৰংপুৰৰ অধীনস্থ কনাইবাৰী, কালুমাণুপাৰা আৰু ফট উলিয়ামো ইংৰাজৰ তলতলীয়া হয় ৰোৰেণ হেডিংছৰ দিনত (১৭৭২ – ৮৫ খৃঃ) জিলা সমূহৰ সৃষ্টি হয়। এই সময়ত প্ৰশাসনৰ ক্ষেত্ৰত গোৱালপাৰা জিলা ৰংপুৰৰ লগত অন্তৰ্ভুক্ত আছিল। লাউ কৰ্ণ ৱলিছৰ শাসন কালত (১৭৮৬ – ৯৩) এই জিলাত ক্ৰমে ধুবুৰী গোৱালপাৰা আৰু কড়াইবাৰী থানা স্থাপন হয়। ১৭৯৩ খৃঃত বিজনী মেছপাৰা, পৰ্বত জোৱাৰ, চাপৰ, গৌৰীপুৰ আৰু কড়াই বাৰী এই ছয়খন জমিদাৰীত চিৰস্থায়ী বন্দোবস্থ প্ৰৱৰ্তন হয়। সেই সময়ত কড়াইবাৰীৰ জমিদাৰ আছিল মহেন্দ্ৰ নাৰায়ন। তেওঁ পাল বংশৰ শেষ জমিদাৰ। তেওঁ জংগাল বোলা ঠাইত। ১৮২২ চনলৈ ধুবুৰী, গোৱাল পাৰা আৰু কড়াই বাৰী ৰংপুৰ জিলাৰ অন্তৰ্ভুক্ত আছিল।

১৮২২ খৃঃত ধুবুৰী গোৱালপাৰা আৰু কড়াইবাৰী থানা তিনিখন লগতে গাৰোহাৰলৈ গোৱাল পাৰা জিলা নামকৰণেৰে এখন জিলা গঠন হয়। পিছত ইয়াণ্ডাবুৰ সন্ধি ১৮২৬ খৃঃত এই জিলা অসম প্ৰদেশৰ লগত লগ লাগে। ১৮৬৪ খৃঃত বৃটিছে ভূটান দুৱাৰ জয় কৰে। পিছত উক্ত দুৱাৰ সমূহ পূৰ দুৱাৰ নাম দি জিলা গঠন কৰি এজন ডেপুটি কমিচনাৰৰ সৃষ্টি হয় আৰু গোৱালপাৰা জিলা পূৰ দুৱাৰৰ সৈতে এক লগ কৰি উক্ত কমিচনাৰ তললৈ লিয়া হয়। ১৮৬৮ চনত ইয়াৰ বিচাৰ বিভাগ অসমলৈ নিয়া হয়।

১৮৬৮ চনত ইয়াৰ বিচাৰ ভিবাগ অসমলৈ অনা হয় । আকৌ ১৮৬৯ চনত নতুনকৈ গাৰোপাহাৰ সৃষ্টি হয় । ১৮৭৪ চনত অসমক ভ্ৰমন সুকীয়া ৰাজ্য হিচাপে গন্য কৰা হয় । তেতিয়া গোৱালপাৰা পূৱ জিলা দুৱাৰেৰে সৈতে অসমৰ লগত লগ হয় । মানাহ আৰু সোনপোষৰ মাজত অঞ্চলেই পূব দুৱাৰ আছিল । পূৱ দুৱাৰৰ পাঁচ খন দুৱাৰ – বিজনী , চিদলী , চিৰাং , ৰিপু আৰু গুমা । এই পাচোঁখনেই গোৱালপাৰা জিলাৰ দুৱাৰ । ১৮৮৫ চনৰ বিজনী মোজা বিজনী ৰজাক আৰু চিদলী মোজা চিদলী ৰজাক দিয়া হয় । ১৮৮৫ চনত প্ৰৱৰ্তন হোৱা অধ্যাদেশ অনুসৰি বিজনী , মেচপাৰা , পৰ্বত জোৱাৰ , চাপৰ গৌৰিপুৰ আৰু কড়াইবাৰী এই ৬ খন জমিদাৰী পঢ়া চিৰস্থায়ী বন্দোৱস্ত মতে চৰকাৰে মুঠ ১১.৪১৪ টকা বছৰি ৰাজহ পাইছিল । উক্ত ৬য়খ জমিদাৰি ৩ মুঠ ১৭ টা পৰাগানা আছিল । ১৮৬৬ চনত অধ্যাদেশ মতে জমিদাৰিৰ প্ৰতি কেইটা মান চৰ্ত আছিল । ১) জমিদাৰৰ সকলে চৰকাৰৰ চিৰদিনৰ বাবে একে ৰাজহ দি থাকিব । ২) নিৰ্দিষ্ট সময়ত ৰাজহ দিব নোৱাৰিলে জমিদাৰি বিক্ৰী কৰি হলেও ৰাজহ আদায় দিব ৩) নিয়ম বাহাল থাকিব ৪) জমিদাৰীৰ ওপৰত জমিদাৰহে সত্ৰ প্ৰৱৰ্তিব ।

জিলাৰ সদৰঃ ১৮২২ খৃঃৰ পৰা ১৮৭৮ খৃঃলৈ গোৱালপাৰা জিলাৰ সদৰ ঠাই গোৱালপাৰা আছিল ১৮৭৯ খৃঃৰ পৰা জিলাৰ সদৰ ধুবুলীলৈ স্থানান্তৰ কৰা হয় ।

গোৱালপৰীয়া জিলাৰ অন্তৰ্গত জমিদাৰীবোৰঃ

বিজনীঃ গোৱালপৰীয় জিলাত বিজনী ৰজা ইষ্টো আটাইতকৈ ডাঙৰ মজিদাৰী । ৰজা জয়নাৰায়ন পিছত ক্ৰমে শিৱনাৰায়ন , মুক্ত নাৰায়ন , হৰিদেৱ নাৰায়ন , মহীদেৱ নাৰায়ন আৰু শেষত কুসুদ নাৰায়ন বিজনীৰ ৰজা হয় । ৰাজ্যৰ সীমা পৰ্বে বিজনীৰ পৰা পশ্চিমে চাপৰি গ্ৰাম আৰু দক্ষিণ পাৰাৰ বল বলাৰ পৰা ধূপধৰলৈ বিস্তৃত আছিল । ৰাজ্যখন দুটা , পৰগানাৰ বিভক্ত আছিল খুটাঘাট আৰু হাবৰ ঘাট এই ৰাজ্যৰ ৰাজধানী আৰম্ভনিত বিজনীত , পিছত অভয়াপুৰীৰ পৰা প্ৰায় তিনি কিলো মিটাৰ পূৱে ডুমুৰীয়াৰ আৰু নাৰায়ন হত্যা কৰে । ৰাণী অভেশ্বৰীয়ে কিছুদিন ৰাজকোষ পৰিচালনা কৰে । ১৯৩৮ চনত তেওঁৰ মৃত্যু হয় ।

চিদলীঃ চিদলী ৰাজ্যৰ প্ৰতিষ্ঠাপক ৰজা সূৰ্য নাৰায়ন , নৰ নাৰায়ন ভায়েক নৰসিংহ বংশধৰ । নৰনাৰায়ন দিনত নৰসিংহ ভূটানলৈ যায় । তেওঁ তাত ৰাজ্যপতি ৰজা হয় । কালক্ৰমত তেওঁলোকৰ বংশধৰ ৰাজ্য পাতে ।

সূৰ্যনাৰায়ণৰ পিচত ক্ৰমে ভীম সিং , শ্যামত নৰনাৰায়নৰ , লক্ষীনাৰায়ন দেৱ গৌৰী নাৰায়ন দেৱ অভয় নাৰায়ন দেৱ ৰজা হয় । ৰাজধীনী বিদ্যাপৰ । এইজন ৰাজ্যৰ চিৰস্থায়ী বন্দোৱস্তৰ জমিদাৰি নাছিল । অভয়নাৰায়ণৰ পুতেক অজিত নাৰায়ণ চিদলী শেষ ৰজা ।

মেচপাৰাঃ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দক্ষিণপাৰে গৰো পাহাৰৰ নামনি অঞ্চল সামৰি থকা কমাল নামে এজন সামন্তই মেচপাৰা জমিদাৰী স্থাপন কৰে । পোনতে মেচপাৰা বিজনী ৰাজ্যৰ এখন পৰগানা আছিল । বিজনী ৰাজ মুকুন্দনা ৰায়ণৰ দিনত এই জমিদাৰী সৃষ্টি কৰে । তেতিয়া বিজনী ৰাজ মোগলৰ তলতীয়া আছিল । থানাকমলে মোগল বাদচাহৰ অনুমতিক্ৰম এই জমিদাৰী স্থাপন কৰে ।

দ্বিতীয় অধ্যায়-

গোৱালপৰীয়া লোকজীৱন আৰু সংস্কৃতিৰ বিকাশঃ

পৰম বিনন্দীয়া জীৱ – জগতখনি অসংখ্য সৰু বৰ জীৱৰে ভৰা . সৃষ্টিৰ অপাৰ কাৰণৰ প্ৰত্যেক জীৱে জন্ম লাভ কৰে আৰু তেওঁৰেই ইচ্ছাৰ নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ পিছত আকৌ ধংস হয় বা মৃত্যু হয় । সৃষ্টি জগতৰ এই প্ৰক্ৰিয়া ,সৃষ্টিৰ পাতনিৰে পৰা সেয়ে পৃথিৱীৰ বুকুত জীৱ আহিছে আৰু গৈছে । জীৱ জগতৰ অতি ক্ষুদ্ৰতকৈ ক্ষুদ্ৰতম জীৱৰ পৰা আৰম্ভ কৰি প্ৰকাণ্ড জীৱৰ আগমন আৰু প্ৰস্থান অবিৰত গতিত ৰলি থকা দৃশ্যমান হয় । এই সকলোবোৰ জীৱৰ ভিতৰত জান – বিবেক বুদ্ধিৰ তুলনাচনিৰ মানুহক সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ জীৱ বুলি কোৱা হয় । সকলোবোৰ জীৱৰ দৰে মানুহৰো জন্ম আৰু মৃত্যু আছে । এই মানুহ নামধাৰী জীৱ কাল ক্ৰমত সমাজ পাতি বিশেষ নীতি – নিয়মেৰে বাস কৰিবলৈ ধৰে । সময়ৰ সাৱলীৰ গতিত মানুহ সভ্যতাই এক সংস্কৃত জীৱন ধাৰণ কৰিবলৈ লয় আৰু তেতিয়া ৰ পৰাই মানুহৰ জন্ম আৰু মৃত্যুৰ কেতবোৰ সংস্কৃত নীতি নিয়ম মানি চলা হয় । আকৌ জীৱ জগতৰ শ্ৰী বৃদ্ধিত জীৱৰ স্ত্ৰী – পুৰুষৰ মিলন হয় । মানুহ নামধাৰী জীৱৰ ক্ষেত্ৰতো একেই নিয়ম .। এই নিয়মো এক সংস্কৃত পদ্ধতিত সম্পন্ন হৈ থাকে । জগতৰ অনেক জাতি অনেক গেধি আছে । সিবোৰে মিলন ব্যৱস্থাত সেই দৰে ভিন ভিন । ভাৰতবৰ্ষতে থকা ভিন ভিন লোকৰ মাজতো অৱহমান কালৰ পৰা এই মিলন ব্যৱস্থা বিৰাজমান । সেয়ে পুৰুষ নাৰীৰ মিলনৰ সংস্কৃত লোক জীৱন ধাৰাত বিবাহ নামৰ অনুষ্ঠান প্ৰৱৰ্তিত হৈছে ।

বহল দৃষ্টিত গোৱালপাৰা জিলা বুলিলে আমি ধুবুৰি , কোকৰাঝাৰ , বঙ্গাইগাওঁ আৰু গোৱালপাৰা এই চাৰিওখন জিলাকে বুজা , অৰ্থাৎ বিভক্ত গোৱাল পাৰা জিলা খনকেই বুজো । যাৰ উত্তৰে ভূটান পাহাৰ , পূৱত কামৰূপ জিলা দক্ষিণত গাৰোপাহাৰ আৰু পশ্চিমত বাংলাদেশ আৰু পশ্চিমবঙ্গ ।

ইতিহাস চুৰি নোপোৱা পূবৰ দিক্ৰৰ বাসিনিৰ পৰা পশ্চিমে কৰতোৱা নৈ লৈকে এই বিশাল ভূমিখন একালত প্ৰাগজ্যোতিষ পুৰ নাম জনাজাত আছিল । এই ভূখণ্ড ৰত্নপীঠ , কামপীঠ , সুৱৰ্ণপীঠ আৰু সৌমৰপীঠ নামেৰে চাৰিটা ভাগত বিভক্ত আছিল । পশ্চিমে কৰতোৱা নৈৰ পৰা সোনকোষলৈ কামপীঠ আৰু সোনকোষ পৰা ৰূপহী নৈলৈ আহিল ৰত্নপীঠ ।

অভিভূক্ত গোৱালপাৰা জিলাখন এই ৰত্ন পীঠৰ অন্তৰ্ভুক্ত। পুৰণি দিনৰ পৰাই এই জিলাখনে এই ৰত্নপীঠৰ অন্তৰ্ভুক্ত। পুৰণি দিনৰ পৰাই এই জিলাখনে নিজৰ স্বকীয় কৰুতিহ্য আৰু পৰম্পৰা ৰক্ষা কৰি আহিছে।

সংস্কৃতিঃ সংস্কৃতি শব্দটো সম আৰু কৃতিৰ যোগত সম্পন্ন হৈছে। কৃতি মানে কৰ্ম, যি কৰ্মৰ আছে সৃজনশীলতা, সৌন্দৰ্য আৰু মানৱতা। সংস্কৃতি হৈছে কোনো এটা জাতিৰ জাতীয় জীৱনৰ বৈ থকা এটি স্বৰূপ। সংস্কৃতিৰ এই গীত আৱহমান কালৰে পৰা বৈ থাকে। জুৰি বৈ থাকোতে পাৰ খহায় আৰু বালিৰ চৰো পেলায়। সংস্কৃতি সময়ত নিজৰ অস্তিৰ – সম্পদ এৰি দিয়ে আৰু নতুনতৰ সৃষ্টি কৰে।

পশ্চিমৰ 'Culture' শব্দটো সংস্কৃতিৰ নতুন ৰূপ মাথোন। অসমীয়া কৃষ্টি লোৱাৰ পৰা উৎপাদিকা শক্তি সম্পন্ন পৃথিৱী কৰ্ষণ কৰি শস্য উৎপাদন কৰিবলৈ লয়। এই শস্যই মানুহক জীৱনী শক্তি দান কৰে। শেষত সৃষ্টিশীল মন লৈ মানুহৰ ভিতৰত মনৰ কৰ্ষণ সৃষ্টি হয় নতুন নতুন উপাদান।

আৱহমান কালৰ পৰা সংস্কৃতিয়ে জাতি একোটাৰ জীৱন দৰ্শন প্ৰতিফলিত কৰি আহিছে। ব্যক্তি মানৰ বিভিন্ন ভাব আৰু চিন্তা ধাৰা আশা – নিৰাশা, আবেগ – অনুভূতিৰ সতঃ যুত বিকাশৰ জৰিয়তে সংস্কৃতিৰ প্ৰকাশ কৰে একোটা জাতিৰ সৈতি কতা আৰু সেই জাতিৰ চৰিত্ৰ। জাতি একোটাৰ মানসিক বিকাশৰ স্ফুৰন হয় সেই জাতিটোৰ সাংস্কৃতিক জীৱনৰ মাজেদি। সেয়ে সাংস্কৃতিক বাদ দি জাতিৰ অস্তিত্বৰ কথা কল্পনা কৰিব নোৱাৰি।

মানুহৰ বস্তুগত, ভাবগত, আধ্যাতিক, জাগতিক সকলো সৃষ্টিকৈ সাংস্কৃতিয়ে সামৰি লয়। চিন্তা – চৰ্চা কল্পনা আদিৰে মনৰ উৎকৰ্ষ সাধন কৰি মানুহ পশুত্বৰ পৰা মনুষ্যত্বলৈ উন্নতীত হয়। মানুহ কল্পনা আৰু অনুভূতিৰে মনৰ উৎকৰ্ষ সাধন কৰি লগতে পাৰ্থিৱ আৰু কালক্ৰমত এই ধৰ্মক ভেটি কৰিয়ে সংস্কৃতিৰ বিকাশ হয়।

গোৱালপৰীয়া লোক – সংস্কৃতি গোৱালপৰীয়া সংস্কৃতিৰ অনুভূক্ত আৰু এই সংস্কৃতি ভাৱতীয় সংস্কৃতিৰ এটি উপকাৰণ মাত্ৰ। বহু হেজাৰ বছৰ আগতেই ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ এটি উপকাৰণ নিজৰ বৈশিষ্ট পূৰ্ণ সংস্কৃতিৰ গঢ় লৈ বিকাশ সাধন কৰিছিল। ভাৰতবৰ্ষ দলে দলে বিভিন্ন সংস্কৃতি প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল।

কাক্ৰমত সেইবোৰ জনগোষ্ঠী পাৰস্পৰিক সংস্পৰ্শলৈ সমন্বয়ৰ সংস্কৃতি ।

ই কোনো নিৰ্দিষ্ট জাতি বা জনগোষ্ঠীৰ সংস্কৃতি নহয় । আৰ্য , কিৰাত , নিষাদ দ্ৰাবিড় আদি সকলো সংস্কৃতিৰ উপাদান সংমিশ্ৰন হৈ প্ৰাচীন অসমীয়া সংস্কৃতি গঢ়ি উঠিছে ।

২.০১ গোৱালপৰীয়া লোকসকলৰ জন্ম , মৃত্যু আৰু বিবাহ পদ্ধতিঃ

জন্মঃ মাকৰ গৰ্ভত সন্তান স্থিতি লোৱাৰ পৰা সাতমাহ পূৰ্ণ হোৱালৈ সন্তান সম্ভাৱা মাকজনীক মাক – বাপেকৰ ঘৰলৈ নাইয়ৰ অনা হয় । এই নীইয়ৰক সাত খোৱা বুলি জনা যায় । কেইদিন মান তাইৰ ৰুচি সাপেক্ষে যি খাব মন যায় তাৰেই মান তাইৰ ৰুচি সাপেক্ষে যি খাব মন যায় তাৰই খুৱায় । মাক জনীৰ প্ৰসৱকালীন অৱস্থাত প্ৰসৱ মাতে সজ্জা আৰু সোনকালে হয় তাৰ বাবে তাইক আৰামৰ বহি শুই থাকিবলৈ নিদি উঠা – বহা চলা – ফুৰা আৰু ঘৰৰ সৰু সুৰা কামৰ ব্যস্ত ৰাখিবলৈ কোৱা হয় । প্ৰসৱ বেদনা আৰম্ভ হলে অজুতি গৰাকীক ৰখা হয় । সন্তান জন্ম হোৱাৰ লগে লগে সন্তানৰ নাড়ীৰ পৰা পাঁচ বা সাত আঙুলিৰ ওপৰত সুতাৰে ভালধৰে বান্ধি বাঁহৰ নেহল বা ডেকাৰে মাকে শিশুৰ নাৰী কটে । কেচুৱাক ৬ দিনৰ মূৰত নাম ৰখা হয় । দেওভূতে যাতে লম্বিব নোৱাৰে তাৰ বাবে ওজাৰ পৰা তাবিজ আৰু আনি কেচুৱাটোৰ বান্ধি দিয়ে । শিশু হোৱা বিচনাত দা কটাৰী ৰখা হয় । ৬ মাহ উকলি গলে বা ভাত খাব পৰা অৱস্থা হলে অন্ন প্ৰামান উৎসৱ পৰা হয় ।

মৃত্যুঃ –

সন্তান জন্ম হোৱাৰ দৰে মানুহৰ মৃত্যুৰ ক্ষেত্ৰততো পৰম্পৰা ৰূপে কেতবোৰ নীতি নিয়ম পালন কৰা হয় । ৰোগীক মূৰ্খৰ অৱস্থাৰ ধৰা ধৰি কৰি তুলসীৰ গুৰিত উত্তৰ শিতান কৰি চাৰি বা পাতি বা কুশৰ ওপৰত ৰাখি থোৱা হয় । প্ৰানবায়ু দেহৰ পৰা ওলাই গলে মৰাশটোক নতুন বগা কাপোৰেৰে ঢাকি বা কাপোৰেৰে শৰীৰ বুলাই থাকিব । মৰাশৰ ওচৰত তুলসীৰ ডাল , তামৰ ডাল ঠানি আৰু শুক কল পুলি ৰখাৰ নিয়ম । পিছত বাহঁ কাটিশ লৈ বৈ নিৱৰ বাবে খটালি বনোৱা হয় । সেই খটালিত মৃতকৰ দাহন কাৰ্যৰ আৱশ্যকীয় ৰবিশস্য , তেল , হালধী , শিলিখা , সৰিয়হ , ঘিউ , মাহ শুকাতি , মাটিৰ কলহ , পইচা , কলহ , পইচা , কড়ি , বাঁহ আদি সংগ্ৰহ কৰে তাৰ পিছত হৰিধ্বনি দি চাৰিজনে লৈ মৰাশ শ্মশানলৈ লৈ যায় ।

শ্মশানত চিতা সজোৱা হয়। চিতাৰ পুৰুষক উবুৰি কৰি আৰু তিৰোতাক চিত কৰি শুৱাই মুখগ্নি কৰি দাহ কৰা হয়। মুখগ্নি কৰোঁতে চিতাৰ চাৰিওফালে সাত বাৰ ঘূৰা হয়। দাহন কৰাৰ পাছত অৱশিষ্ট নাড়ী ভূৰি যাক বুদ্ধি কোৱা হয় – কাপোৰৰ বান্ধি মুখগ্নি কৰা মানুহজন দুয়ো হাতেৰে ধৰি পানীত দলিয়াই দি পানীত কোৱে মাৰি পানীত ডুবি উঠে। যি ঠাইত দাহন কৰা হয়, মানুহবোৰে তাত এখন চান্দোৱা টানি থৈ ঘৰলৈ ঘূৰি আহে আৰু হাত ভৰি জুইত সেকি গা ধুই ঘৰৰ ভিতৰত সোমায়। লগত হৈ অহা আস্থি চোতালৰ তুলসী গছৰ তলত বাহঁৰ চুঙাত ভৰাই পুতি থয়। এই আস্থি দহ কমলৈ ৰাখি দহ দিনে চাকি জ্বলাই তাত গাখীৰ পানী আৰু পিঠা দি থাকে। দহকৰ্মৰ দিনা খেৰেৰে মৃত মানুহ জনৰ মূৰ্তি বনাই পূৰি পেলায় আৰু অস্থিখনিৰে গঙ্গা নদীত পেলাই দিয়ে ইয়াতে মৃতক অহাৰ সদগতি হয় বুলি বিশ্বাস।

গোৱালপাৰাৰ যোগী সম্প্ৰদায়ৰ মানুহে আছে। এওঁলোকৰ মানুহ মৰিলে সাধাৰণ কোনো কোনো ঠাইত পুৰি পেলোৱা নহয়। মাটিত পুতি থোৱা হয়। গাঁড় খন্দাৰ পিছত মৃতকক ভাজ কৰাই উত্তৰ মূৰাকৈ যোগ আসনত বহুৱাই থয়। যোগী এজনৰ প্ৰতিক স্বৰূপে বান্ধন এখন নতুন কাপোৰ আৰু এখন মোনা, অৰি থোৱা হয় আৰু তাৰ ভিতৰত হালধী, সৰিয়হ আৰু অন্যান্য ফল যদি ৰখা হয়। পিছত গাতটো পুটি পেলোৱা হয়।

বিবাহঃ –

বিবাহ প্ৰথা পৃথিৱীৰ সকলো সভ্য সমাজতো আছে। এজন পুৰুষৰ আৰু এজনী নাৰীৰ বিবাহ প্ৰথাৰে এক যুগ্ম সংসাৰ জীৱন মাপন কৰা প্ৰাচীনকালৰ পৰাই চলি আহিছে। গোৱালপৰীয়া জনজীৱনো এই প্ৰথাৰ বাহিৰত নহয়। বিবাহৰ পিছত পুৰুষ – নাৰীয়ে স্বামী – স্ত্ৰীৰ ৰূপে সংসাৰ জীৱন অতিবাহিৰ কৰে উভয়ৰ দৃষ্টি আত্মাই একা স্বৰূপ ঘৰখনৰ যাৱতীয় দিশত উন্নতি কামনা কৰে আৰু সন্তান জন্ম দি তুলি তালি ডাঙৰ দীঘল কৰে, লিখা – পঢ়া শিকায়, বিয়া – বাৰু দিয়ে ইত্যাদি। সমাজ এখন পিতৃ-প্ৰধান বা মাতৃ প্ৰধান হয়। পিতৃ প্ৰধান সমাজত ছোৱালী লৰাৰ ঘৰলৈ গৈ ঘৰ – সংসাৰ কৰে আৰু মা প্ৰধান সমাজত লৰাই ছোৱালীৰ ঘৰলৈ গৈ ঘৰ জোৱাই ৰূপে কিছুদিন কাম কৰি সেখন ঘৰতে বিয়া বাৰু কৰি ঘৰ – সংসাৰ কৰি থাকে। এই ব্যৱস্থা গাৰো সকলৰ মাজত প্ৰচলিত।

জিলাখনত বাস কৰা বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ মাজত বিভিন্ন প্ৰথাৰে বিবাহ কাৰ্য সম্পন্ন হয় যদিও নিজৰ নিজৰ আত্মীয় স্বজন , ওচৰ – চুবুৰীয়া আৰু সমাজৰ আৰু সমাজৰ লোকৰ সমন্ধয়ত হোৱা বিবাহে উত্তম বিবাহ ।

আকৌ বিবাহ হোৱাৰ পিছত স্বামী স্ত্ৰীৰ মাজত কোনো বিষয়ত মনোমালিন্য ঘটিলে আৰু আগলৈ সংসাৰ জীৱন অতি বাহিত কৰা অসম্ভৱ হলে নাইবা জীৱন অতি বাহিত কৰা অসম্ভৱ হলে নাইবা উভয়ৰে কিৰা ক্ষতি হোৱাৰ আশংকা থাকিলে উভয়ে উভয়ৰ বিবাহ বৰ্ঠনৰ পৰা চিৰদিনৰ বাবে বিচ্ছেদ হব পাৰে । সমাজৰ সন্মুখত স্বামী – স্ত্ৰীয়ে পান এখিলা চিঙি বিবাহ বিচ্ছেদ ঘটায় । মুছলমান সমাজত স্বামীয়ে স্ত্ৰীক এৰি দিয়া কাৰ্যক তালাক দিয়া বোলে । সমাজৰ লোকক মাতি এক তালাক দুই তালাক তিনি তালাক , বাইন তালাক কৈ বা লিখি দি পত্নী ত্যাগ কৰে । স্বামীৰ ইচ্ছাত তালাক , বাইন তালাক কৈ বা লিখি দি পত্নী ত্যাগ কৰে । স্বামীৰ ইচ্ছাত তালাক হলে স্ত্ৰীয়ে তাৰ বিবাহৰ মোহৰনা আৰু ছমাহৰ ভোৰণ – পোষণৰ খৰচ স্বামীৰ পৰা পোৱা নিয়ম । তিৰোতাৰ ইচ্চাক ওপৰত তালাক হলে স্বামীয়ে উক্ত ধন দিয়াৰ পৰা বেহাই পায় । আনহাতে স্ত্ৰীয়েও উপযুক্ত কাৰণত স্বামীক তালাক দি নতুন স্বামী গ্ৰহন কৰিব পাৰে । কিন্তু এই তালক প্ৰথা মুছলমান সমাজৰ অতি নিন্দনীয় কাম । বিশেষ কাৰণত এৰি দিয়া তিৰোতাক পুনৰ আনিব লাগিলে পুৰুষজন সমাজৰ সমুখত কাপোন মেৰিয়াই তৰ্জনী আঙুলিত জুই লগাই পুৰি অঙ্গক্ষত কৰিহে আনিব পাৰে ।

মুছলমানৰ ক্ষেত্ৰত সেইগৰাকী তিৰোতাক দ্বিতীয় ব্যক্তিৰ লগত নিকাহ দিব লাগিব । সেইজন ব্যক্তিয়ে কমেও এদিন সহবাস কৰি তালাক দিব লাগিব আৰু তিনি মাহৰ মূৰত এওঁৰ দ্বাৰা নাৰী গৰাকী সন্তান সন্তান নহলে তাক পূৰ্বৰ স্বামীয়ে পুনৰ পত্নীৰূপে গ্ৰহন কৰিব পাৰিব । গৰ্ভত সন্তান থাকিলে সন্তান প্ৰসৱ হোৱাৰ পিচতহে পুনৰবিবাহ হব পাৰিব ।

তৃতীয় অধ্যায় –

গোৱালপৰীয়া লোক সকলৰ উৎসৱ – পাৰ্বন

গোৱালপৰীয়া লোক সকলৰ উৎসৱ – পাৰ্বন সমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হয় এনে ধৰণে - ১) বিষ্ণুৱা ২) পুষনা।

১) বিষ্ণুৱাঃ – বিষ্ণুৱা বা বেষমা এবিভক্ত গোৱালপৰা বাসীৰ এক সুকীয়া লোক সংস্কৃতি। এই লোক সংস্কৃতি জিলাখন ইতিহাস চুকি নোপোৱা দিনৰে পৰা চহকী য জিলাখন বাস কৰা বিভিন্ন জন গোষ্ঠীৰে ই সংমিশ্ৰণত সংস্কৃতি। আজ্ঞাত দূৰে অতীতৰ পৰা জাতি ধৰ্ম নিৰ্বিশেষে সকলো জন গোষ্ঠীৰ লোকে বিষ্ণুৱা পালন কৰি আহিছে। বছৰৰ শেষ মাহ চতৰ সংক্ৰান্তিৰ দিনৰে পৰা নতুন বছৰৰ পহিলা মাহ বহাগৰ ছ দিনলৈ মুঠ সাত দিন বিষ্ণুৱা হয়। এই সাত দিনৰ বিষ্ণুৱাক সাত বিষ্ণুৱা বোলে। বিষ্ণুৱা বসন্ত কালত অনুষ্ঠিত হয় বাবে ইয়াক বসন্ত সেৱা কব পাৰি। উৎসৱটোৰ জৰিয়তে পুৰণি বছৰক বিদায় দি নতুন বছৰক আদৰি লোৱা হয়। ইয়াক আকৌ ধাতু উৎসৱো বলা হয়। শীত গুচি যায়, বসন্তৰ আগমন হয়। লগে লগে কৃষকে প্ৰাকৃতিৰ লগত সঙ্গতি ৰাখি এই ধাতু উৎসৱ বিষ্ণুৱা পালন কৰে নতুন বছৰক সাদৰে আহবান কৰে।

বিষ্ণুৱা গোৱালপৰীয়া জনগোষ্ঠীৰ এক সুকীয়া লোক সংস্কৃতি সংস্কৃতি। এই সংস্কৃতি অতি বৈশিষ্ট্য পূৰ্ণ। ই বহু লাংশে মানুহৰ মানসিক, দৈহিক, লৌকিক, অধ্যাত্মিক আদি সকলো দিশত বিশেষ প্ৰভাৱ পেলাই আহিছে। কৃষ্টি সংস্কৃতিৰ বাহক বিষ্ণুৱা বিশেষ তাৎপৰ্য্য পূৰ্ণ।

১) পুষনাঃ –

গোৱালপাৰা জিলাত পুহ – মাঘৰ সংক্ৰান্তিত আৰু মাঘমাহৰ পহিলা দিনা পুষনা পৰ্ব পালন কৰা হয়। ইয়াক দোমাসী বুলি কোৱা হয়। অসমীয়া সেয়া মাঘবিহু বা ভোগালী বিহু। শালি ধান ছপোৱাৰ পিছত ঘৰে ঘৰে পুষনা কৰে। ই সমূহীয়া পৰ্ব নহয়। আকৌ জিলা খনৰ সকলো ঠাইতে এই পৰ্ব একে ধৰনে পালন কৰা নহয়। অঞ্চলভেদেই ইয়াৰ পালন কৰা পদ্ধতি ভিন, ভিন। পুহুৰ সংক্ৰান্তিত ঘৰে ঘৰে ভেলা ঘৰ বনায়। ভেলাঘৰ নৈৰ পাৰত বা মুকলি পথাৰত তৈয়াৰ কৰে।

ৰাতি পুৱাওতে নেপি বাওতেই ঘৰৰ আঁচায়ে উঠি গা ধোৱে আৰু ভেলাঘৰত জুই দি
অগ্নিদেৱতাক পূজা কৰি জুই পুৰায় .। পিছত ঘৰ সোমাই চিৰা পিঠা খুৱায় । ঠাই বিশেষ গৰুক
থকা গৰুকো পিঠা খুৱায় । ঠাই বিশেষ গৰুক নদী বা ঠাইলৈ লৈ গৈ গা ধুৱায় । দোনাসী
মাগিবৰ সময়ত এজনে হাতৰ চোঁৱৰ লব আৰু এজনে তাল লব । চোঁৱৰ লোৱা জনে তফালে
থাকিব আৰু তাল লোৱা জনেৰে সৈতে বাকীবোৰ বিপৰীত ফালে থাকিব । পিছত চোঁৱৰ
কুলাই আৰু তাল বজাই অগা , পিচাবে পদ্ম পুৰান বা ৰামায়নৰ কাহিনী গীত আকোৰে গাব ।
তলৰ তেনে গীতৰ কেইবামান নমুনা দিয়া হল ।

১। অ বন্দুঃ শ্ৰীৰামেৰ চৰনে

ৰাজসভা চাৰিয়া ৰাম
বগবাসে যায় ।
নাথায় হাত দিয়া সবে
কৰে হয় হয় ।
ভীষণ জঙ্গলেৰ মাজে
নেদেখিয়া সূৰ্যৰ কিৰণ
মাথায় হাত দিয়া পীৰা
কান্দে ঘন ঘন হে ৰাম ।

২। পখী কৰে ৰু ৰু

তাল গাকে গৌৰব কৰে
বিনা বাতাসে লৰে
কল গজে গৌৰব কৰ

একে চৰায় মৰে ।

পখী কৰে ৰু ৰু ।

৩.০১ - গোৱালপাৰীয়া লোক সকলৰ সাজ পোচাক আৰু অলংকাৰঃ -

সভ্যতা সংস্কৃতিৰ এক অন্যতম দিশ, সাজ – পোছাক । কোনো জাতিৰ সাজ পোছাক আৰু তাৰ উপকৰণৰ ওপৰত ভৌগোলিক প্ৰভাৱ নুই কৰিব নোৱাৰি । এই সাজ পোচাক বা সাজ পাৰৰ পৰাই মানুহৰ বৰ্ণ অৱস্থা , শ্ৰেণী , বয়স , লিঙ্গ , সাধৱা , বিধৱা , কুমাৰী , অকুমাৰী আদিৰ পাৰ্থক্যৰ উমান পাব পাৰি । সামাজিক জীৱনৰ সাজ পোচাকৰ সম্পৰ্ক আছে । ঘৰত থকা অৱস্থাস কামৰ সময়ত , বাহিৰত ফুৰাব , ধৰ্মীয় কামত , বিবাহ – সাবহত , যুদ্ধ ক্ষেত্ৰত মৃত্যু অৱস্থাত সাজ – পোছাক ভিন্ন হয় ।

সাজ – পোছাকৰ লগত কোনো এখন ঠাই বা অঞ্চলৰ জন – গনৰ সামাজিক আৰু সাংস্কৃতি জীৱন সাঙোৰ খাই থাকে । গোৱাল – পাৰীয়া সংস্কৃতিৰ ইয়াৰ ব্যতিক্ৰম নহয় এই সাজ- পাৰৰ ওপৰত এয়াৰ প্ৰবাদ বাক্য মন কৰিব পাৰি .। যেনে

ঘিৰিলে বিৰিলে বাৰী

পিন্ধিলে উৰিলে নাৰী

গোৱালপাৰা জিলাৰ সাংস্কৃতিক জীৱন ধাৰা পিন্ধা – উৰা – সাজ পাৰৰ লগতে জড়িত হৈ থাকে । জিলাখন সাজপাৰত এক সুকিয়া বিশিষ্ট আছে । ৰাজ্যখনৰ অন্যান্য অঞ্চলৰ পৰা ই কিছু পৰিমাণে হলেও ভিন্ন ।

গোৱালপাৰা জিলাৰ সমাজ জীৱনত ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ লোৱা কাপোৰ কানি সচৰাচৰ গোৱালপাৰা বাসীয়ে এ সময়ত নিজেই উৎপাদন কৰিছিল । কাপোৰৰ বাবে সূতাও আৰু সূতাৰ বাবে কপাহ তেওঁলোক নিজেই খেতি কৰি উৎপন্ন কৰিছিল । তদুপৰি এস্তী পলন্দ পুহি তাৰ পৰা এস্তী কাপোৰৰ বাবে সূতা উলিয়াইছিল । বৰ্তমানেও কোনো কোনো ঠাইত এই কাম অব্যহত আছে । অৱশ্যে কপাহৰ পৰা সূতা কটা কাম কমি আহিছে এই বাবেই যে বজাৰত কম মূল্যৰ যন্ত্ৰত প্ৰস্তু কৰা সূতা প্ৰচুৰ পৰিমাণে পাব পাৰি ।

গোৱালপৰীয়া সমাজ – জীৱনত গয়না গাঠি বা আ অলংকাৰ ব্যৱহাৰ অতি পুৰণি । বুৰঞ্জীয়ে চুৰি পোৱা সময়ৰে পৰা গোৱালপৰীয়া সমাজত কম – বেছি পৰিমাণে ই প্ৰচলিত হৈ পোৱাটো মানুহৰ সহজত প্ৰকৃতি । এই সহজাত প্ৰবৃত্তি মানুহৰ মাজত নিত্য বিৰাজমান । ধাতু আৱিষ্কাৰ হোৱাৰ আগতে মানুহে প্ৰবৃত্তিৰ গল – লতা , ফল ফুল আদিৰে নিজৰ দেহ সজাইছিল ।

কালক্ৰমত সোন ,ৰূপ ধাতু আদি আৱিষ্কাৰ হ'ল মানুহ সভ্যতাৰ দুৱাৰ উলিত ভৰি দিলে । সোন ৰূপৰে বিভিন্ন ঠাইত অংকাৰ আদি বনাব শিকিলে । কালক্ৰমত গোৱালপাৰা জিলাৰ সমাজ জীৱনতে । নাৰীক অধিক সৌন্দৰ্য্যৰে ভৰপুৰ কৰি তুলিবৰ বাবে দেহৰ বিভিন্ন অংগ প্ৰত্যঙ্গত সোন –ৰূপৰ অলংকাৰ পিন্ধালে । জিলাখনত বাস কৰা সকলো শ্ৰেণীৰ লোক মাজত গয়না গাঠিৰ ব্যৱহাৰ প্ৰচলন আছে । ইয়াত বাস কৰা কোচ – ৰাজ বংশী বড়ো ৰাভা , যোগী – নমশূত্ৰ ,কলিতা , মুছলমান আদি গোষ্ঠীৰ তিৰোতা সকলে শৰীৰৰ বিভিন্ন অঙ্গত অলংকাৰ পিন্ধে । এই গয়না গাঠি সচৰাচৰ কপাল , কাণ , নাক , গল , কমৰ , বাহু , হাত আঙুলি আৰু ভৰিত পিন্ধা হয় ।

৩.০২ – গোৱালপৰীয়া অঞ্চলৰ কৃষি কৰ্ম আৰু শিল্প কলাঃ

গোৱালপাৰা বাসীৰ কৃষিৰ বাবে জীৱিকা । জিলাখন নৈ , বিল , জান জুৰি হাবি –বননি আৰু পাহাৰেৰে ভৰা । ইয়াৰ জলবায়ু কৃষিৰ বাবে উপযোগী । বৰষুনো যথেষ্ট হয় । খেতি পথাৰত স্বাভাৱিক ডেংবা নলাও বিদ্যমান । মাটিৰ উৰ্বৰতা শক্তি বেছি । বছৰৰ বাবে ৩ মাহ বিভিন্ন অঞ্চলত বিভিন্ন খেতি জন্মে । জিলাকনৰ সোমাজেৰে পূৰ্ব পশ্চিমাকৈ ব্ৰহ্মপুত্ৰলৈ বেছি । পূৰ্বে ইয়াৰ উত্তৰে আৰু দক্ষিণে ফাইম অঞ্চলত খেতি বাতি কৰিছিল । বৰ্তমান ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ চৰ আৰু দাতি কাষৰীয়া অঞ্চলত খেতি কৰে । ধানেই প্ৰধান খেতি । তদুপৰি মৰাপাট সৰিয়হ গম , তিল , আৰু আলু , জলকীয়া , বেঙেনা , মাটিমাহ , মগুমাহ , খেচাৰি আৰু লগতে অন্যান্য খেতি বাতি ও উৎপন্ন কৰা হয় । মানুহৰ ঘৰত যি বিলাক বস্তু তৈয়াৰ কৰা উৎপন্ন হয় তামোল , পান , নাৰিকল , লিচু , আম , কঠাল , লেটেকু , আদি অনেক ৰকম ফল মূল হয় । জিলাবাসীয়ে এইবোৰ ফল খায় আৰু বিক্ৰী কৰি ধন ঘটে । পূৰ্বে জিলাখনত পচুৰ পৰিমাণে মাটি চন পৰি আছিল । খেতিয়কে আৱশ্যক অনুযায়ী গৰু মহ , ছাগলী আদি পুহিছিল । ঠায়ে ঠায়ে গৰু মহৰ বাথান আছিল ।

গৰু – মহৰ পৰা অপৰ্যাপ্তি ৰূপে গাখীৰ আৰু খেতি পথাৰত সাৰ ব্যৱহাৰ কৰিবৰ বাবে গৌৰৱ পাইছিল। অৱশ্যে বৰ্তমানে জনসংখ্যাৰ বৃদ্ধিৰ ফলত চন পৰি থকা মাটিৰ পৰিমাণ কমি আহিছে।

গোৱালপাৰা জিলাৰ শিল্প বুলিলে কুটিৰ শিল্পকে বুজোৱা হয়। জিলাখনত বাহ, বেত, কাঠ, কুহিলা আদি অপৰ্যাপ্তিৰূপে জন্মে বাঁহৰ কামঃ গোৱালপাৰাত প্ৰচলিত কুটিৰ শিল্পৰ ভিতৰত বাহৰ কাম উল্লেখ যোগ্য। অসমৰ সময়ত এই জিলাৰ লোকে তেওঁলো কৰ তৈয়াৰ কৰি লয়। তেওঁলোকৰ সততে বাঁহ পৰা ঢাৰি, কুলা, চালনি, ডুলি পচি, ডোল, টালা, ঢাকি, বিচনি, সূতা, মলান – পচি, ডালা, সাজমৰা মজুলি যেনে জাকৈ, মলাই বোকাপোলা, ভাৰি বানা, কোচা, বৰশীৰ ছিপ, খেতিৰ সুজলি যেনে নৈ, হাত চাপনিৰ দাৰ আৰু মাৰি ফুলদানি গাখীৰ থিৰোৱা চুঙা জাপি। বৰ্তমানে কিছু মানে ইয়াক ব্যৱসায় ভিত্তিত লৈছে আৰু বাহৰ পৰা বনোৱা ভিত্তিত লৈছে আৰু বাহৰ পৰা বনোৱা বিভিন্ন বস্তু সামগ্ৰী বজাৰত বিক্ৰী কৰি জীৱন নিবাই কৰিছে।

বেতৰ কামঃ বাঁহৰ দৰে বেতৰ বাহো জিলাখনৰ কোনো কোনো অঞ্চলত প্ৰচলিত আছে। বেতৰ পৰা চকী, মেজ, ডালি, টালা, খজুৰো আদি বনায়।

কাঠৰ কামঃ – গোৱালপাৰা জিলাৰ হাবি আৰু পাহাৰত, শাল, গামৰি, তিতাচপা, বনচম, শিশু, কৰাই আদি নানা প্ৰকাৰ এইবোৰ কাঠৰ পৰা বাটাম আৰু তক্তা উলিয়াই ঘৰ বান্ধে।

চতুৰ্থ অধ্যায় –

গোৱালপৰীয়া লোক সকলৰ খাদ্য প্ৰণালীঃ –

গোৱালপাৰা নৈ, বিল, জান – জুৰি, খাল, নৰ্দমা, জেং, বান্ধ, পুখুৰী আদিৰে ভৰা। জিলাখনৰ মৌচুমী বায়ুৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱশ্ৰীত। সেয়ে প্ৰায় বাৰ মাহ এই বোৰ ঠাইত প্ৰাণী জমা হৈ থাকে। ইয়াত মাছ উৎপত্তি বেছি। ইয়াৰ বুকুৰে বৈ যোৱা ব্ৰহ্মপুত্ৰত মাছ ধৰা হয়। খৰালিৰ সময়ত ইয়াৰ খোল বোৰত প্ৰচুৰ মাছ বৈ যায়। অতো মাচ ধৰা হয়।

গোৱাল পাৰা জিলাত অঞ্জা হিচাপে সুকীয়া ব্যৱস্থাপনা শাক – পাচলি খোৱা হয়। পেলকানি সুদি সুটকানি, সেৱা বা খৰিচা, খাৰণি ইত্যাদি।

পেলকানিঃ ই সুকীয়া পদ্ধতিৰে বনোৱা একপ্ৰকাৰ তৰকাৰী। জিলাখনৰ লোকৰ বাবে এই বিধ তৰকাৰী অতি সুখাদ্য। এই বিধ তৰকাৰীৰ খাৰ দিয় হয়। আঠীয়া কলৰ সুকান বাকলি পুৰি বনোৱা সাৰ ইয়াত দিয়া হয়।

খুদি স্টুট কানিঃ চাউল খুদি পেলাই নিদি তাত অলপ পৰিমাণ শাকজাতীয় বস্তু আৰু খাৰ দি ৰন্ধা হয়। ইয়ো এক প্ৰকাৰ জুতিলগা আঞ্জা।

খেৱা বা খৰিচাঃ – মেৱা বা খৰিচা গোৱালপাৰা বাসীৰ আন এবিধ সুকীয়া অঞ্জা। বাঁহৰ গজালিৰ পৰা এইবিধ তৰকাৰী বনোৱা হয়। বাঁহৰ গজালি ওলালে গজালিৰ ওপৰত মাটিৰ হাড়ি বা বাঁহৰ পাচি ধৰাকৈ বহুবাব লাগে। বড়ো – গাৰো জনগোষ্ঠৰ লোকৰ মাজৰ ইয়াৰ প্ৰচলন বেছি।

পেনাতিঃ – ই এক প্ৰকাৰ আচহুৱা আঞ্জা। কোমল কচুৰ পাচৰ পৰা বনোৱা হয়। কচুৰ মাজৰ কোমল পাচ ছিঙি আনি ধুই – পথালি গৰম পানীত সামান্য পৰিমাণে সিজাব লাগে। পিছত এক প্ৰাৰ নৰম হৈ আহিলে তাত লৱন হালধি ৰচুন ভৰাই দি পাচখিনি ডাঙৰ আন এটা কচুৰ পাচৰ মাজত ৰখি তুইৰ জুইত পুৰিব।

খাৱৰ ব্যৱহাৰঃ – খাৰ ঘৰতে তৈয়াৰ কৰি লব পাৰি। সাধাৰণতে বৰষুণ নিদিয়া খৰাং দিনত আঠীয়া কলৰ গচ বা অ মুঢ়া। সৰু আৰু পাচলকৈ কাটি ৰজত শুকোৱা হয়। সম্পূৰ্ণ শুকুৱা হলে জুইত পুৰিবলৈ দিয়া হয়।

ছাই খিনিত পৰিমান মতে পানী দি মাটিৰ পাত্ৰত হোৱা হয় । সেই পাত্ৰত পানী দি
ৰখাৰ পিছত তাৰ ওপৰত পানী খিনি কাপোৰেৰে ছিকি খোৱা খাৰ ৰূপে ব্যৱহাৰ কৰা হয় ।

৪.০১ – গোৱালপৰীয়া সাংস্কৃতিৰ সংৰক্ষণঃ

লোক – সংস্কৃতি সমূহৰ বিকাশ আৰু প্ৰচাৰ যিমানেই প্ৰতিবন্ধক নেথাকক
যিকোনো উপায়েৰে সংৰক্ষণ কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আছেই এই ক্ষেত্ৰত গবেষণাগাৰ স্থাপন
কৰা , প্ৰকাশন আৰু প্ৰচাৰৰ ব্যৱস্থা কৰা থলুৱা লোগ গীত নৃত্যসমূহ বহল বিত্তিত প্ৰদৰ্শনৰ
ব্যৱস্থা কৰা , শিল্পী সংগঠন সমূহ লগতে সাহিত্য সভাৰ শাখা সমূহ সক্ৰিয় কৰা নিয়মীয়াকৈ
সাংস্কৃতিৰ সমাৰোহ , আলোচনা চক্ৰ আদি পচা ভিভিঅ , কেজেট পৰিলে যথেষ্ট আদি
ব্যৱস্থাসমূহ হাতত লব পাৰিলে যথেষ্ট ফলপ্ৰসূ হব । ইয়াৰ বাবে বিভিন্ন উপায়ে অৰ্থ সংগ্ৰহ
কৰি স্থায়ী পুজিৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব ।

সামৰণিঃ –

গোৱাল পৰীয়া সাংস্কৃতি এটি চুমু আভাস পোৱা গৈছে। গোৱালপৰীয়া জিলা বুলিলে অবিভক্ত গোৱালপাৰা জিলা জনকে বুজায়। ই অসমৰ পশ্চিম প্ৰান্তীয় জিলা ইয়াক প্ৰাক ঐতিহাসিক কাল এই জিলা প্ৰাকজ্যোতিষ ৰাজ্যৰ নামেৰে নামাকৰণ কৰিছে। পৰবৰ্তীয়া সময়ত প্ৰাকজ্যোতিষ ৰাজ্য নামে কামৰূপ আছিল। শ অৰীৰ আৰম্ভণীত কামৰূপ ৰজা আছিল ব্ৰহ্মপাল বা ৰত্ন পাল। ৰাজত্ব কালত গোৱালপাৰা আৰু ৰংপুৰ জিলাত মোষ বংশৰ এজন কৰতলীয়া ৰজা আছিল। গোৱালপাৰা জিলাৰ পুৰণি ভৌগলিক চাৰি সীমাৰ বুৰঞ্জী সঠিক কৈ পাব পৰা নাযায়। গোৱালপৰীয়া লোক জীৱন বিশেষ ধৰণৰ প্ৰভাৱ পোৱা দেখা যায় এজন আন এজনৰ মানুহৰ মাজত ভাবগত, অধ্যগতিক জাগতিক সকলো সৃষ্টিক সাংস্কৃতিয়ে সমাৰি লয়। চিন্তা – চৰ্চা কল্পনা আদিৰে মনৰ উৎকৰ্ষ সাধন কৰি মানুহৰ পশত্বত পৰা মনুষ্যত্বলৈ জন্মদাতা হয়। গোৱালপৰীয়া লোক সকলে সাজে পোজাক বিন্ধা ভিন্ধা ধৰণ – সাজ পোছাক পৰিধান কৰে। লৰা লগতে ছোৱালীৰ কোনো মিল নাই পোছাকৰ। ইহতৰ খাদ্যৰ প্ৰতি থকা অৱশ্যকতা বেলেগ বেলেগ ধৰণৰ নৈ বিল, জান জুৰি, খাল, পুখুৰী আদিৰ ভৰা আৰু বিক্ৰিও কৰে নিজৰ ঘৰ খন চলাবলৈ কেইবিধ অঞ্জান নাম পেলকানি খুদি হিতৰত পৰম্পৰা গড় ভাৱে চলি আহিছে অতিতৰে পৰা গোৱাল পৰীয়া লোক সকলে আগতে অলংকাৰ হিচাপে গছ – লতা – ফুল আদিৰ নিজৰ দেহ সজাইছিল। গোৱালপৰীয়া অঞ্চলত কৃষি কৰ্মৰ আৰু শিল্প কলাৰ লগত জৰিত হৈ আছে। কৃষি ফচল হোৱাৰ লগতে তেওঁ খাবলৈ বিভিন্ন ধৰণৰ খেতি কৰে। যেনে ভোল, কোমোৰা জিলা, লাউ, সমতিল, খেচাৰি। শিল্প হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰে। যেনে বেতৰ কাম, কাঠৰ কাম, চালনি ডুলি, পাচি, ডোল, বুমুঢ়া বিকাশ আৰু বিচাৰ বাৰ প্ৰচাৰ সিমানৈ প্ৰতিবন্ধকৰ যিকোনো উপায়েৰে সংৰক্ষণ ৰখা কৰা প্ৰয়োজনীতা আছে।

গ্ৰন্থ পুঞ্জী

১। গফুৰ, মহঃ আব্দুল। গোৱালপৰীয়া সংস্কৃতি।

প্ৰকাশকঃ শ্ৰী শান্তিৰঞ্জন দে। বীনা লাইব্ৰেৰী
গুৱাহাটী-১। প্ৰথম প্ৰকাশঃ ২০০০ চন। মুদ্ৰিত।

২। নেওগ, হৰিপ্ৰসাদ। অসমীয়া সংস্কৃতি। প্ৰকাশকঃ অসম সাহিত্য সভাৰ হৈ।

শ্ৰীমাখন হাজৰীকা, বনলতা, ডিব্ৰুগড়-১। চতুৰ্থ প্ৰকাশঃ
২০০০ চন। মুদ্ৰিত।

সাম্ভাব্য প্ৰশ্ন সমূহ

- ১। গোৱালপৰীয়া জিলাৰ ভৌগোলিক ইতিহাসৰ বিষয়ে চমু পৰিচয় দিয়া।
- ২। গোৱালপৰীয়া লোক জীৱন আৰু সাংস্কৃতিৰ বিষয়ে আলোচনা।
- ৩। গোৱালপৰীয়া লোক সকলৰ খাদ্য বিষয়ে আৰু লগতে কৃষি কৰ্মৰ আভাস
দাঙি ধৰা।

আলোকচিত্রঃ -

গোরালপৰীয়া নৃত্য

গোরালপৰীয়া অলংকাৰ

গোৱালপৰীয়া লোক খাদ্য

শিল্পকলা